

- מדבר באפל יתקן מקטב ישוד צדקיים: תהלים צ"א ו

לעזר רש"י

- פלישטיין [פלישטיין].
- שיתוק.
- קריש"ף [קריש"ף].
- שית-צלף.
- שונכיי"ר [שורכיי"ר].
- חורר (אילן).
- מורשי"ן [פלישטיין].
- שיתוק.
- שונכיי"ר [שורכיי"ר].
- חורר (אילן).

קיא:

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

האי מאן דמפני אגירא (א) דדיקלא: אי מיקטל קטיל. אס נקנץ האילן נהרג האיש ואס נעקר האילן האיש מת: ה"ג הני מיני היכא דלא מנה כרעיה עילוייה כו': (ב) האי מאן דמפני אגירא דדיקלא אהדא ליה רוח פלגא. פלשטיין בלע"ז: זרדא. כאז חזי הראש: חמשה טולי הוו. שרוח רעה שורה תחתיהם: טולא דננדא. שם האילן: טולא דפרחא. זלף קרפ"ף בלע"ז: זרדא. שונכיי"ר: טולא דארבא. ספינה: טולא דערבא. זל אילן ערבה: דקשה סילוי. ע"ז: דזי פרחא רוחי. כך הוא שמש: דזי זרדא.

שדים שמן: דזי איגרי. המזויין בגגות רשפי שמש: ונפקא מינה. לכתוב קמיעא בשם אילן) כגון אס הווק תחת זי פרחא יכתוב לו קמיעא בשם רוחי: למאי נפקא מינה לגוויי לה. לזכרו מפניה לפי שאין לה עינים ואינה רודפתו: גוייה. ברח מפניה: כי אזלא נפקא אדיקלא. כשהלכה אחריו נתקלה ונפלה על עיקר האילן: ה"ג פקעה היא וזוה דיקלא. יבש הדקל: זר קשא. שומר העיר: ה"ג סודריה דמר דומה כי לזרעא מרצון: דקטוה למר לא ידע ליה למימר ברוך. שאינו יודע לבדך על הסודר ברוך עוטר ישראל: זקשא. קף הקדירה: והדר כנדא דממא. מתגלגל בתוך כד של כותח: ומשכנה בטולא דחזא. חזב שמיסם יהושע זו לישראל את הארץ: דלא חזב גרמירא. שלא גדל אמה: ארבווא. עירון: אדמסא כרעיה. צעוד שרגליו לחיס ממני הרחיבה: סליא צביסא. התולה פתו באויר בתוך סל אחד: סלא ספליסיה. לסלו ופת בתוכו: נישורא. פירושין: איסרא דמוני. מלאך הממונה לזמן מונוות: נקוד שמי. לשון נקודו כמו מנקד חזירו לפיכך אינו רואה שיהו פרוים נשלכים לדרם כרגל: איסרא דעניווא נבל שמי. (ג) ושם נכנס לבית שהוא רואה שאין נוהגים מנהג נקיות צפת: לזרוקס. כליון עינים: מפחד. ואינו יודע למה: דמסוכר רש"ב"ם

ואזיל רב פפא מימיניה. מלמד אינדודי הוה דלמר צפרק הממונה (יומא דף ב.). המהלך לימין רבו הכי זה צור: תריא בביתא קשי לעניווא. מכאן קשה לרש"י דפירש צפרק קמא דמגינה (דף ה.) היינו דלמרי אינשי וזוי לתלמא שמיא לעללא לא שמיא ופי' לתלמא לקנות פת לזוך הייס שטולין צסל ואין דרך לתלותו צסל דהא אמרינן הכא דקשי לעניווא ור"מ מפרש שם לתלמא כשדוחקין אותו לפרוע^א מואל לווין אבל לקנות מצוה לאכול אינו מואל לווין: ז"ה

רב אשי חזינא לרב כהנא דפריש מכולהו טולי בי פרחי רוחי דבי זרדתא שידא דבי איגרי רישפי למאי נפקא מינה לקמיעא דבי פרחי בריה שאין לה עינים למאי נפקא מינה לגוויי לה זימנא חדא הוה אויל צורבא מרבנן לאפנוויי לבי פרחי שמע דקא אתא עילוייה וגזי לה כי אזלא חבקה לדיקלא צווח דיקלא ופקעה היא (ג) פרחא דבי זרדתא שידה הא זרדתא דסמוכה למתא לא פחתא מושתין שידה למאי נפקא מינה למיכתב לה קמיעא (ד) ההוא בר קשא דמתא דאזיל וקאי גבי זרדתא דהוה סמיד למתא עלו ביה שיתין שידה ואיסתבן אתא להווא מרבנן דלא ידע זרדתא דשיתין שידה היא כתב לה קמיעא לחדא שידא שמע דתלו חזינא בגווייה וקא משרוה הכי סודריה דמר כי צורבא מרבנן בדיקנא ביה במר דלא ידע ברוך אתא ההוא מרבנן דידע זרדתא שיתין שידה הוה כתב לה קמיעא דשיתין שידה שמע דקא אמרו פנו מנייכו מהכא קטב מרירי תרי קטבי הוו חד מקמי טיהרא וחד מבתר טיהרא דמקמי טיהרא קטב מרירי שמו ומיחזי בי כדא דכמכא והדר ביה בחשא דבתר טיהרא קטב ישוד צהרים שמו ומיחזי בי קרנא דעיוא והדר ביה כנפיה אביי הוה שקיל ואזיל ואזיל רב פפא מימיניה ורב הונא בריה דרב יהושע משמאליה חזייה להווא קטב מרירי דקא אתי לאפיה דשמאליה אהדרא לרב פפא לשמאליה ולרב הונא בריה דרב יהושע לימיניה אמר ליה רב פפא אנא מאי שנא דלא חשש לי אמר ליה את שעתא קיימת לך מחד בתמוז עד שיתסר ביה ודאי שכחי מכאן ואילך ספק שכחי ספק לא שכחי ומשתכחי בטולי דחצבא דלא חצב גרמירא ובטולי דצפרא ופניא דלא הוי גרמירא ועיקר בטולי דבית הכסא אמר רב יוסף הני תלת מילי יהיב ארבווא לנהורא (ה) מן דסרוק רישיה יבש ומן דשתי טיף טיף ומן דסיים מסני אדמייתניה כרעא תלאי בביתא קשי לעניווא כדאמרי אינשי תלא סילתא תלא מזוניה ולא אמרן אלא ריפתא אבל בישרא וכוורי לית לן בה אורחיה היא פארי בביתא קשי לעניווא (ו) נשורא בביתא קשי לעניווא בלילי שבתות ובלילי רביעית שרו מזיקין עילוייה איסרא דמווני נקיד שמייה איסרא דעניווא נבל שמייה צעא אפומא דחצבא קשי לעניווא מאן דשתי מוא בצעי קשי לברוקתי דאכיל תחלי ולא משי ידיה מפחד תלתין יומין דמסוכר

המזויין בגגות רשפי שמן: למיכסז קמיעא. בשם אלו כגון אס הווק תחת זי פרחי יכתוב לו קמיעא בשם רוחי: למאי נפקא מינה לגוויי מינה. לזכרו מפניה לפי שאין לה עינים ואינה רודפתו: גוייה. ברח מפניה: כי אזלא נפקא אדיקלא. כשהלכה אחריו נתקלה ונפלה על עיקר אילן: הכי גרסינן פקעה היא וזוה דקלא. יבש הדקל: זר קשא. שומר העיר: דקא סלו זיה חזינא בגווייה. דאילן: הכי גרסינן סודריה דמר לזרעא מרצון: דיקנא ליה למר ולא ידע למימר ברוך. שאינו יודע לבדך על הסודר ברוך עוטר ישראל בתפארה (ה) זקשא כנדא והדר כנדא דממא. מתגלגל בתוך כד של כותח: ואהדריה לרב הונא מימיניה ולרב פפא משמאליה: מאי שנא. כי איך חושש זי אס חזק: שעסא קיימא לך. עשיר אמה ויש לך מול טוב ולא תיזוק: ומשכנה בטולא דחזא. חזב שמיסם זי יהושע את הארץ לישראל (ז) דלא חזב גרמירא. שלא גדל אמה: ארבווא. עירון: וספי טיף טיף. יין המטפטף מן החצית: אדמסא כרעיה. צעוד שרגליו לחיס ממני הרחיבה: סליא צביסיה. התולה פתו באויר בתוך סל אחד: סלא ספליסיה. סל ופת בתוכו: פארי. מורסן: נשורא. פירושין של פת: נקיד שמי. לשון נקיות לפיכך אינו רואה שיהו פירושין נשלכין לדרם כרגל: איסרא דעניווא נבל שמי. לשון לכלוך (ח) ושם נכנס לבית שהוא רואה שאין נוהגין מנהג נקיון צפת: זעא. צקערה: לזרוקס. כליון עינים: מפחד. ואינו יודע למה: דמסוכר

- [בלאורה ז"ל ארבעה].
- [ג] וגי הערוך דכירא ועי רש"י ב"ב ממ: ד"ה תלי לפפין].
- [א] שנת קי. וע"ש פרי"ז ב"ב קי: וע"ש רש"י ס"ד].
- [ד] ומולין קה:].
- [ה] נכרצ"ם אלו].
- [ו] נכרצ"ם ס:].
- [ז] ב"ב טו, ח].
- [ח] נכרצ"ם ס:].
- [ט] ב"ב טו, ח].

הגהות הב"ח

- [א] גב' ומיית הר"מ דלא: (ב) שם מאן דסריק וכו' ומאן דשמי וכו' ומאן דסיס מסני אדמטונא כרעא: (ג) רש"י ד"ה הא מאן וכו' דדיקלא דקל (קלף) וכו' ד"ה הא מאן [קצירין] הס"ד: (ד) ד"ה הא מאן ד"ה כנדא ז"ל קודם ד"ה אי מיקטל: (ה) ד"ה איסרא דעניווא נבל שמייה נכנס לבית שרואה כ"ל ומיית ושם ממק: (ו) רש"י ד"ה כנדא דעניווא וכו' ללון ואינו נכנס צבית וכו' מנהג ביוון צפת:

הגהות הגר"א

- [א] טולא חרדסא טולא דערבא א"ד אף טולא דארבא כללא כ"י כ"ל (וכוה מיושב מ"ש כהגהות הגר"י וע"ש מ"א מנורת המאור): [ב] שם פרחא. נמק:

מוסף רש"י

- זרדתא. אילן ששמו זרדא, שגרי"ר בלע"ז (קדושין ע"ג). בר קשא. ממונה למנך (שבת ק"ה). או: מוגל העיר (רש"י ב"ב ק"ה). נשורא. פירוי אולכין (חולין קה). איסרא דעניווא. שר שלו (ע"ד סא). שאל דעניווא, נבל שמייה. ונבל קרי ליה ואובז מקום מילוס (שבת סב).

מוסף תוספות

- א. כלומר כשדוחקין אותו למכור או למשכן ביתו ושדותיו כמו תלויה וזבין. מוס' מסהדרין ע: ע:

רבינו חננאל

- הני תלת מילי יהיב ערבונא כנהורא. מאן דסריק יבש, ומאן דשתי טיף טיף, ומאן דסיים מסאניה. כי רשיבתא כרעיה תלא לחמא, קשי לעניווא. דאכיל תחלי ולא משי ידיה מפחד לתלתין יומין.